

Germanistler Derneği Bülteni

Germanistler Derneği (GERDER) Aylık Bülteni

Sayı 45 * Mayıs 2020

GİRİŞ

Değerli GERDER Ailesi,

Bülten'in 45. sayısı ile yine birlikteyiz.

"Emekli Hocalarımız" köşesinde bu ayki sayımızda Prof. Dr. Nazire Akbulut hocamız bizlerle birlikte olacaktır. Kendisi deneyimlerini, eserlerini camiada yaşadıklarını ve hoş anılarını bizlerle paylaşacaktır. Prof. Dr. Nazire Akbulut hocamıza bu köşede yazı yazmayı kabul ettiğinden dolayı da teşekkür ederim.

Bu sayımızda Özge Sinem İMRAĞ "Üretici- Dönüşümsel Dil Bilgisi Işığında Almanca, Türkçe ve İngilizcede Olumsuz Önergelerin Dil Bilimsel ve Mantıksal Açından İncelenmesi" adlı doktora tez çalışmasını bize sunacaktır.

Bültenimizden keyif almanız dileğiyle

Sağlıklı Günler.

Yönetim Kurulu adına
Prof. Dr. Mehmet Tahir ÖNCÜ
Germanistler Derneği (GERDER) Başkanı
www.gerder.org.tr

İçindekiler

- Atamalar ve Terfiler ☞ Sayfa 1
- Yeni Yayınlar ☞ Sayfa 1-2
- Emekli Hocalarımız/ Nazira Akbulut ☞ Sayfa 3
- Doktora Tez Çalışması/ Özge Sinem İmrağ: "Üretici-Dönüşümsel Dil Bilgisi Işığında Almanca, Türkçe ve İngilizcede Olumsuz Önergelerin Dil Bilimsel ve Mantıksal Açından İncelenmesi" ☞ Sayfa 5
- Duyurular ☞ Sayfa 6

Atamalar ve Terfiler

Atatürk Üniversitesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden üyemiz Dr. Öğretim Üyesi **Zennube ŞAHİN YILMAZ** bilimsel eser inceleme aşamasında başarılı olup **DOÇENT** unvanına layık görülmüştür.

Üyemizi içtenlikle kutlar, başarılarının devamını dileriz.

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'ndan üyemiz **Çağlayan Karaoğlu Bircan** hazırlamış olduğu doktora çalışmasını başarıyla savunarak **DOKTOR** unvanını almaya hak kazanmıştır.

Üyemizi içtenlikle kutlar, başarılarının devamını dileriz.

Yeni Yayınlar

Emekli hocalarımızdan Prof. Dr. Selçuk Ünlü'nün yeni çevirisi yayınlanmıştır:

- 1) **Avusturya İmparatoriçesi Maria Theresia'nın Türk Evlatlığı, Konya, 2003 (Irene Muntjoye'den Çeviri).**
- 2) **Türk Sefirleri Viyana'da (Karl Teplý'den Çeviri)**

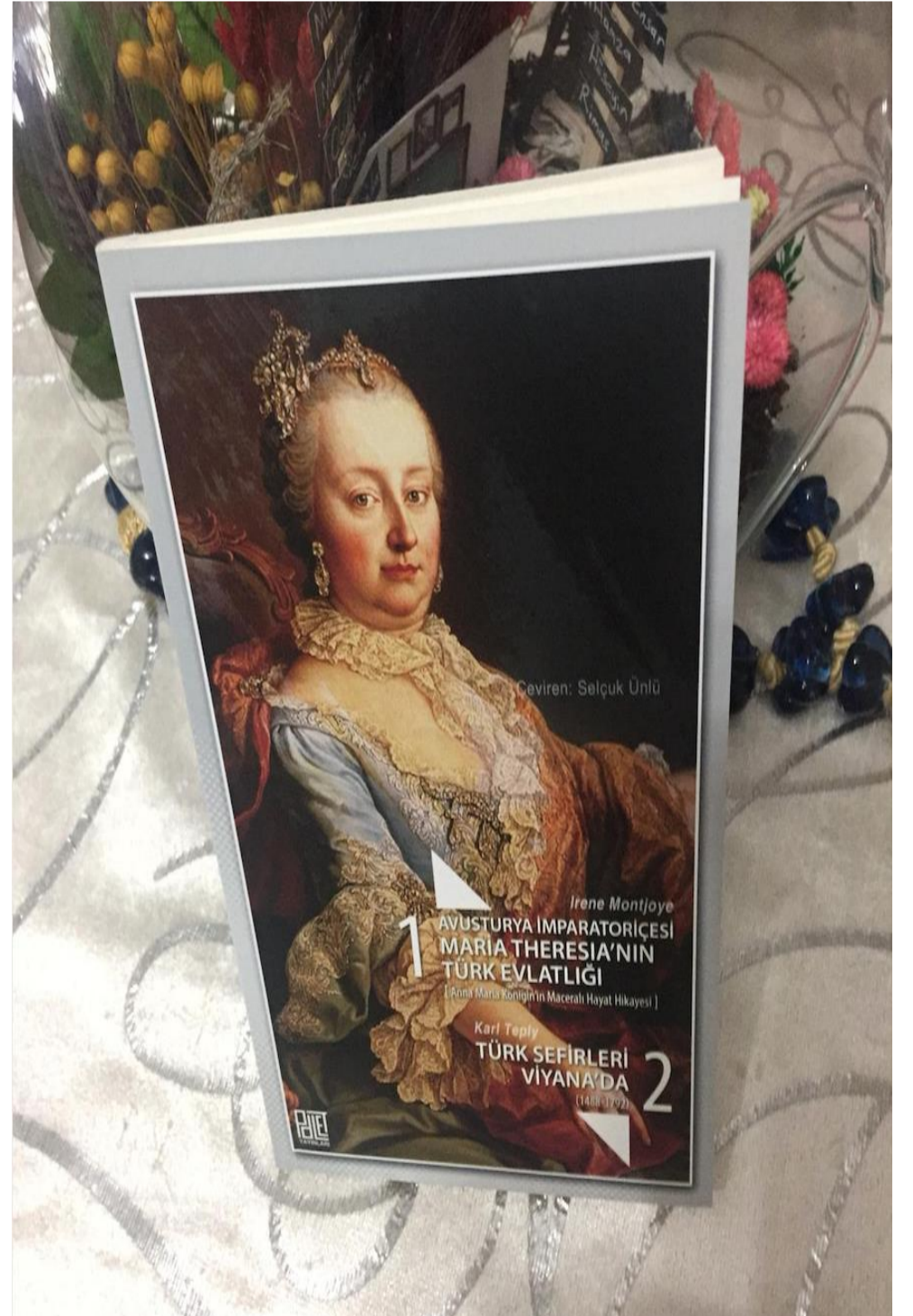
Üyemizi kutlar, başarılı çalışmalarının devamını dileriz.

Arka Kapak:

Bu küçük kitapta, Türk imajından da anlaşılacağı gibi, kilisenin bağınazlığından kurtulan 18. yüzyıl Avrupası, Aydınlık çağ ortamında (1710-1785) aklın ön plana geçtiği bir çağdır. Artık insanlar, kiliseye göre değil, akıllarına göre hayatlarını düzenlemektedir. Bu çağın akılcı filozofu Leibniz, "aklını kullanma cesaretin olsun" demektedir.

***

Avusturyalı tarihçi Karl Teplý'nin "Kaiserliche Gesandtschaften ans Goldene Horn" (Dersaat'te Avusturya Sefirleri) başlığı ile Türkçeye daha önce tercüme etmiş olduğumuz eseri 1988 senesinde Kültür Bakanlığı yayınları arasında çıkmıştır. Bahis konusu kitap, kaba bir sınırlama ile 1550-1650 seneleri arasında İstanbul'da görev yapan Avusturya İmparatorluğu sefirlerinin hatıralarını ihtiva etmekte olup Osmanlı İmparatorluğunun en geniş sınırlarına ulaştığı bir dönemin siyasi olaylarına ışık tutmaktadır.

Yeni Yayınlar

Prof. Dr. Arif Ünal'a Armağan Kitap

1953 yılında Konya'da dünyaya gelen kıymetli Hocamız Prof. Dr. Arif Ünal, 40 yıllık meslek hayatından Nisan ayı başında emekliye ayrılmıştır. Alana yetiştirdiği sayısız öğrenci ve kaleme aldığı çok sayıda bilimsel çalışmanın yanı sıra, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümlerinde 32 yıl boyunca büyük özverilerle sürdürdüğü Bölüm Başkanlığı göreviyle de camiaya önemli bir katkı sunmuştur.

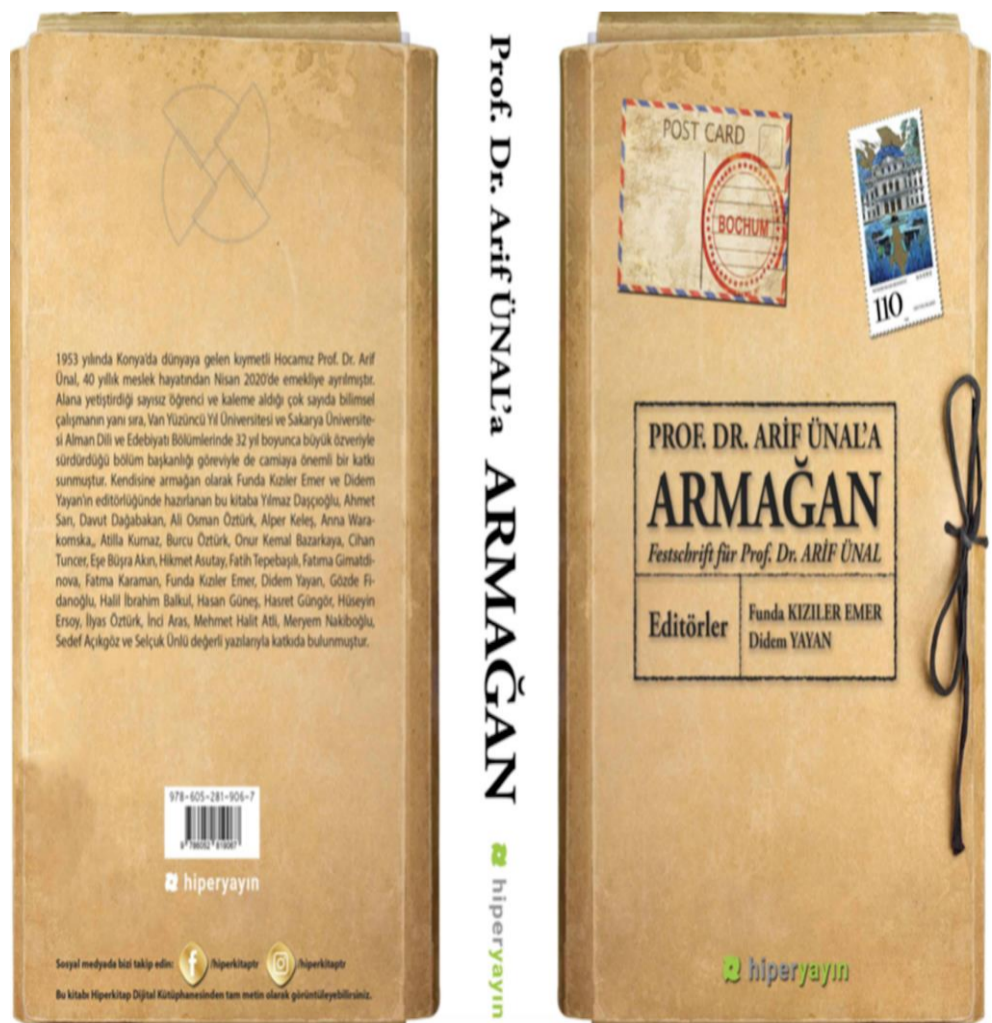
Sakarya Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde, Prof. Dr. Binnaz Baytekin Hocamızdan devraldığı Bölüm Başkanlığı görevini 10 yıldır özveriyle yürüten kıymetli Hocamız Prof. Dr. Arif Ünal'ın emekliye ayrılması nedeniyle bir vefa borcu olarak hazırladığımız "Prof. Dr. Arif Ünal'a Armağan Kitap" adlı kitabımızın Nisan ayının sonunda Uluslararası Hiper Link Yayınevi tarafından E-Book ve basılı kitap olarak (ISBN: 978-605-281-906-7) yayımlandığını duyurmaktan onur duyuyoruz.

Saygıdeğer Hocalarımıza ve meslektaşlarımıza armağan kitabımıza gösterdikleri yoğun ilgiden ve gönderdikleri değerli yazılardan dolayı çok teşekkür ediyoruz. Onların katkıları sayesinde son derece özgün ve seçkin yazılardan oluşan 479 sayfalık armağan kitabın tüm dünyayı etkileyen olumsuz dış koşullara karşın, Hocamızın emekliye ayrıldığı Nisan ayı içinde yayınevine gönderilip vaktinde çıkarılmasını sağladık.

Funda Kıziler Emer ve Didem Yayan'ın editörlüğünde hazırlanan Türkçe, Almanca ve Rusça makalelerin yer aldığı bu armağan kitaba Yılmaz Daşcıoğlu, Ahmet Sarı, Davut Dağabakan, Ali Osman Öztürk, Alper Keleş, Anna Warakomska, Atilla Kurnaz, Burcu Öztürk, Onur Kemal Bazarkaya, Cihan Tuncer, Eşe Büşra Akın, Hikmet Asutay, Fatih Tepebaşılı, Fatma Gimatdinova, Fatma Karaman, Funda Kıziler Emer, Didem Yayan, Gözde Fidanoglu, Halil İbrahim Balkul, Hasan Güneş, Hasret Güngör, Hüseyin Ersoy, İlyas Öztürk, İnci Aras, Mehmet Halit Atli, Meryem Nakiboğlu, Sedef Açıkgöz, Selçuk Ünlü değerli yazılarıyla katkıda bulunmuştur.

"Prof. Dr. Arif Ünal'a Armağan Kitap"ın Google Books'taki linki şöyledir: https://books.google.com.tr/books?id=vW_gDwAAQBAJ&pg=PP1&dq=arif+%C3%BCnal+arma%C4%9Fan&hl=tr&sa=X&ved=0ahUKEwigzKGi4pZpAhXQw6YKHbFuCGUQ6AEIjzAA#v=onepage&q=arif%20%C3%BCnal%20arma%C4%9Fan&f=false

Editörler: Doç. Dr. Funda Kıziler Emer-Arş. Gör. Dr. Didem Yayan

Yeni Yayınlar

Kafkas Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'ndan üyemiz Prof. Dr. Mustafa Özdemir'in "Modern Şiirin Yapısı" adlı yeni çeviri kitabı yayınlanmıştır:

Hugo Friedrich: Modern Şiirin Yapısı. Ondokuzuncu Yüzyıl Ortalarından Yirminci Yüzyıl Ortalarına. Çeviren: Mustafa Özdemir. Ankara: Ebabil Yayıncılık.

Link: <https://www.idefix.com/Kitap/Modern-Siirin-Yapisi/Hugo-Friedrich/Edebiyat/Siir/Dunya-Siiri/urunno=0001871266001>

Üyemizi kutlar başarılı çalışmalarının devamını dileriz.

Kitap Açıklaması:

1956 yılında yayımlanan Modern Şiirin Yapısı, Avrupa şiir sanatı araştırmalarında önemli bir yere sahiptir. Friedrich, ilk olarak Baudelaire, Rimbaud ve Mallarmé üzerinde durmakta ve "hâkim hayal gücü", "duyarsızlaşma", "çirkinin estetiği" gibi 1850-1950 arasındaki Avrupa Modernizminin şiir yapısını ele almaktadır. Bununla birlikte Guillén, García Lorca, T. S. Eliot, R. Alberti, Ungaretti veya Montale gibi şairleri modernitenin büyük hareketi olarak nitelendirmektedir. Ancak kitabın sonsözünü kaleme alan Jürgen v. Stackelberg, Friedrich'in "modern şiir sanatı" ve "modernite" kriterlerini ve klâsiklerini eleştirmekte ve ele almadığı "modern" şiirin diğer şairlerini de kapsayacak şekilde incelemenin genişletilmesi gerektiğini söylemektedir. Modern şiirin belirtilerini ele alan Hugo Friedrich çalışmasında kendi eleştirel bilincini, entelektüel imgelemine ve analitik dil gücünü, yapılan her türlü stil incelemesi ve yorumlanması için örnek teşkil edecek şekilde kullanmaktadır. Friedrich'in dikkati, içerik kadar şiirin şekli ve yapısına da odaklanmaktadır. Modern Şiirin Yapısı büyük bir başarıya imza atmıştır (Kitap, 15'in üzerinde baskı yapmış ve çok sayıda dile çevrilmiştir). Modern şiirin başlangıç noktalarını, teorisini, doğasını açmılayan bu kaynak kitap Mustafa Özdemir'in titiz çevirisiyle Türkçede.

Emekli Hocalarımız

Prof. Dr. Nazire Akbulut

Otobiyografiler birer ayna benlik ise biyografiler de öteki'nin tanımlanmasıdır. Her ikisinde de bir taraftan kişinin neler yaşadığı ve yaşadıklarının o kişiyi nasıl şekillendirdiğine dair izler buluruz; diğer taraftan kişinin, yaşam çizgisinde neleri önemseydiğini, sözel ve pratikteki davranışlarından saptarız. İncelediğimiz yaşamın farklı aşamalarını, toplumsal ve sosyal düzlemdeki izlerini resmi bir dil ile de kâğıda dökebiliriz, bir hayat felsefesini yansıtacak, - yeteneğimiz varsa - hafif espri katacak şekilde de anlatabiliriz.

1959 Tercan/Erzincan doğumlu, bekârlık soyadı Arslanbuğa olan Nazire Akbulut'un yaşamını göçler belirler. Göç, bir açıdan kişiye/kişilere çokkültürlü ortamlarda bulunma seçeneğini sunmasıyla zenginliktir. Bir başka açıdan ise çoğunluk içinde yaşanan azınlık psikolojisi ile fakirlik değilse de, ezilmişliktir. Göçmen ve öteki konumunda olmak, eğer sinik bir kişilik oluşturmamışsa sürekli savunmada kalmayı zorunlu kılar. Arslanbuğa-Akbulut, yaşadığı olumsuzlukları, sahip olduğu değerlerle dengelemeye çalışır. Tercanlı olmak, aşiret kızı olmak, doğan yedi çocuktan, hayatta kalan dört kardeşin ikincisi olmak, Fransız sosyolog Didier Eribon'un aksine işçi çocuğu olmaktan gurur duymak, sevgi dolu bir ailede büyüme vs. kişinin yaşamını hem kolaylaştırır hem de zorlaştırır. Sahip olduğu değerlerle özgüvenlidir. Bulunduğu sosyal grupların dışına çıktığında 'öteki'dir. Kendi grubunun sağladığı güven ortamından sonra, sevgisiz ve önyargılı ortamlarda kırılındır. Ya sinip kişiliksizleşecek ya da 'dirençli' olacaktır. Bir edebiyat bilimcinin 'direnci' eleştirisidir. Varlıklı/güvenli feodal yaşam alanından koparak çocuklarının eğitimi için kentte vasıfsız işçi olmayı göze alan dört çocuklu İsmail Arslanbuğa ve Binali Güneş kızı Fikriye'nin verdiği terbiye ile yetişen biri olarak edebiyat eleştirilerinde 'adaletli olmayı' şiar edinir. Akbulut'un edebi eleştiri yaklaşımını beğendiklerini hissettirenler gibi, Germanist Sayın Prof. Dr. Yılmaz Özbek gibi doğrudan dile getirenler de vardır.

Arslanbuğa-Akbulut'un hayatında ilk göç, doğduğu Kümbeller'den (yeni adı Yenibucak) Ankara'ya iki buçuk yaşında iken gerçekleşir (1961). İkinci göç durağı, beş-altı yıl yaşayacağı ve ilkokul üçüncü sınıfın birinci yarısına kadar gideceği Fırat İlkokulu'nun bulunduğu Erzincan'dır (1963-68). Üçüncü göç durağı, yedi yıl yaşayacağı Baden-Württemberg'de Heilbronn'a bağlı Erlenbach-Binswangen'dir (1968-75). Keçiören Lisesi'ni ve ardından AÜ Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde Alman Dili ve Edebiyatı okuyacağı, bunları gerçekleştirirken on bir yıl yaşayacağı Ankara, dördüncü göç durağını oluşturur (1975-86). Alman kültürünün kişiliğine şekil verdiği yurt dışı yıllarından sonra Ankara ortamı, Arslanbuğa-Akbulut'u biçimlendiren ikinci yaşam alanı olur. Adana (1986-87), Ankara (1987-88), Berlin (1988-93) ve tekrar Adana (1993-2008) iç ve dış göçü deneyimlediği diğer süreçler olur. En uzun yaşadığı Adana, Çukurova Üniversitesi'nde akademik kariyerine araştırma görevlisi olarak başlayıp profesörlük kadrosu ile tamamladığı, 'Yârî' İnşaat Mühendisi Abidin Akbulut ile Ankara'da evlenip gelip yerleştiği, iki yavrusunun büyümesine eşlik ettiği, derin dostluklarının bulunduğu bir ildir.

Otuz üç yıllık akademik yaşamının kendi isteği ile erken emeklilikle sonuçlandırmadan önceki sürecine göz attığımızda, akademik yaşamının da tıpkı özel yaşamında olduğu gibi durağan bir çizgi izlemediğini gözlemliyoruz. Yurda kesin dönüş yapmış 'Almanci' ailenin bir bireyi olarak AÜ-DTCF'de Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünden lisans eğitimi alırken iki yıl boyumca da Arkeoloji ve Tarih bölümlerinden dersler alarak mezun olur.

Askeri darbenin ardından başladığı lisans eğitimi karşılaştırmalı bir araştırma olan "Der Entwicklungsprozess in Ferit Edgüs Roman O und in Thomas Manns Roman *Der Zauberberg*" adlı lisans bitirme çalışması ile noktalar (1980-84). Aynı bölümde "Friedrich Dürrenmatts Komödienauffassung in *Der Besuch der alten Dame*" (1984-86) adlı yüksek lisans tezi ile sonuçlandırır. Her iki tezini Prof. Dr. Gürsel Aytaç danışmanlığında edebiyat alanında yazıp edebiyat bilimci olarak mezun olurken, yüksek lisans eğitiminin son bir buçuk yılında Ulaştırma Bakanlığına bağlı Devlet Demir Yolları'nda çevirmen-memur kadrosunda çalışır.

1987 yılından itibaren Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nın 'kalıcı' ilk asistanı olarak göreve başlar. Germanist, dilbilimci ve leksikolog ve aynı zamanda ÇÜ Eğitim Fakültesi kurucu Dekanı Prof. Dr. Vural Ülkü'nün önerisi ve desteği ile YÖK bursuna başvurur. Almanya'da, Freie Universität Berlin'de çağdaş Alman ve Doğu Alman edebiyatı uzmanı Prof. Dr. Horst Domdey danışmanlığında "Das Türkenbild in der neueren deutschen Literatur 1970-1990" başlıklı doktora çalışmasını cum laute ile tamamlar. YÖK bursunun karşılığını vermek için değil, mesleğini sevmenin verdiği mutlulukla kesintisiz on beş yıl Çukurova Üniversitesi'nde/Adana'da gençlerle, sahip oldukları yeteneklerin farkına varmaları için çalışır.

Gençlerin gelişimini olumlu sağlayabilmenin zorunlu bir koşulu da öğretim üyelerinin kendilerini geliştirmesinden geçer. Bunun için Akbulut da farklı kurumların kısa süreli burslarından yararlanır, bu çerçevede seminerlere katılır, yurt dışında araştırma fırsatı yakalar ve dersler/seminerler verir. Bunlar, yedi gün ile altmış gün arasında değişen çeşitli DAAD bursları; dört yıllık YÖK doktora bursu, altı aylık FU Berlin'in Genç Bilim Kadınlarını Destekleme Fonu; üç haftalık Avusturya Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı bursu; bir haftalık uluslararası Okul İşbirliği olan PASCH ve altı günlük Avrupa Birliği ülkelerinde üniversite ve yüksekokulları arasında dayanışma ile öğrenci ve öğretim elemanı değişim programı olan ERASMUS bursudur.

Bir Germanist olarak mezun olur, ancak eğitim fakültelerinde işe başlayan meslektaşların birçoğu gibi didaktik alanda derslere girer. YÖK'ün 1997/98'de Eğitim Fakülteleri programlarına getirdiği yenilik doğrultusunda, verdiği dersleri ve yaptığı çalışmaları gözden geçirir. İstanbul Üniversitesi öğretim üyelerinin öncülük yaptığı 'edebiyat öğretimi' yaklaşımını benimser, yüksek lisans, doktora çalışmalarını ağırlıklı olarak bu yönde geliştirir. Öğrencilerinde gördüğü eksiklik üzerine, bir edebi metinde (birincil eser) 'ne anlatılmış?' ve 'nasıl anlatılmış?' sorularına yanıtı, yine metnin biçimsel özellikleri ve içeriğinde saptayarak doçentlik yayını olan *Textanalysebeispiele anhand von deutschsprachigen Werken* (1996) adlı çalışmada örneklendirir. Edebi metinde saptanan özelliklerden yola çıkarak da bir edebi eleştiri yazısı nasıl yazılır (ikincil eser), bir başka ifade ile saptanan özellikleri eleştiri metnine dönüştürme ise kaynak eserin ikinci kademesini oluşturur. Yılların meslek birikimi ile yazdığı "**Alman Dili Eğitiminde Yazın Dersleri. Öğretbilimsel ve Yöntembilimsel Sorunlar ve Çözüm Önerileri**" (2003) adlı - aslında yayın olarak çoktan raflarda olması gereken - profesörlük çalışmasında filolojik bakış ile didaktik aktarımı birlikte işlevsel kılar.

Meslek hayatında çok sayıda bitirme tezine, yüksek lisans ve doktora çalışmasına danışmanlık yapar. Danışmanlığını yaptığı ÇÜ, ESOGÜ ve Dumlupınar Üniversitesi'ndeki öğrencileri doktoralı öğretim üyesi, doçent ve profesörlük kadrosunda görev yapmaktadırlar. Özellikle ÇÜ'de akademik görevlerinin yanı sıra Fakülte Kurulu üyeliği, Fakülte Yönetim Kurulu üyeliği ile Eğitim Fakültesi Senato Üyeliği, Anabilim Dalı Başkanlığı gibi idari görevler de üstlenmiştir. ÇÜ Öğretim Elemanları Derneği üyesi (1994-2008) ve şube başkanı (2007-2008) da olmuştur. Pek çok bilimsel dergiye hakem olarak yaptığı değerlendirmelerin amacı, o dergilerde yayınlanacak yazılarda eksiklikleri bulmaktan çok, ikinci bir gözün sağlayacağı yeni bir bakış açısı kazandırmaktır.

Akbulut, 2008 yılında babası İsmail Bey gibi 'yavrularının' eğitimi uğruna aşına olduğu ortamı bırakıp Ankara'ya göç eder. Ferhat ve Helin adlı gençler, başarılı lise yıllarından sonra iki farklı üniversitenin hukuk bölümünü tamamlayarak, meslek hayatına atılmışlardır.

2008 Şubat ayında, aslında o tarihlerde en az on beş yıldan beri kurulmuş ancak öğretim elemanı alınmamış Gazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı kadrosuna ilk ve son atanan kişi olur. Dokuz yılı Edebiyat Fakültesi'nde yaklaşık bir yıla yakın da Eğitim Fakültesi'nde olmak üzere on yıl da Ankara'da Gazi Üniversitesi'nde eğitim hizmeti verir (2008-2018). Gerek Fransız Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nın Karşılaştırmalı Edebiyat ve Avrupa Tarihi adlı seçmeli dersleri ile yüksek lisans derslerinde, gerek Alman edebiyatı öğretimi lisans, yüksek lisans ve doktora derslerinde çok sevdiği gençlerle buluşur. Bu süreçte de Anabilim Dalı Başkanı (2010-2017) ve Bölüm Başkan Yardımcılığı (2012-2015) görevlerini yürütür. ERASMUS programı kapsamında GERMERSHEIM'da bulunan Johannes Gutenberg Universität Mainz'ın Çeviribilim, Dilbilim ve Kültürbilim Bölümü'nde seminerler verir (2013).

Başkentte bulunmanın sağladığı bir olanak da ÖSYM adına yöre dışı görevlerde bulunmaktır. Bu görevler ona, ülkesinin güzel illerini ve insanlarını tanıma olanağı verir. ÖSYM sorularının merkez binada çalınması (!) üzerine, yöre dışı görevlendirmeye başvurmadan vazgeçer.

Son görev yeri olan Gazi Üniversitesi'ne paralel olarak on yıl kadar da Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (ESOGÜ) Fen Edebiyat Fakültesi'nde Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak 40 b kapsamında çalışır; emeklilik sonrası aynı kurumda yüksek lisans ve doktora programlarına devam eder (2010-2020).

Akademisyenliği, ev ile üniversite arasında mekik dokumakla sınırlandırmayıp ulusal ve uluslararası boyutta meslektaşlarla buluşmak, meslek örgütülüğünden yararlanmak ve katkı sunmak üzere IVG, GIG, GERDER, EĞİTİM-SEN, Yeni Kuşak Köy Enstitüleri ve bir de Wolfgang-Borchert-Gesellschaft üyeliği bulunmaktadır. Sunduğu bildiriler, meslek kuruluşların düzenlediği yakın veya uzak mesafelerdeki sempozyumlara katıldığını, bu bağlamda oturum başkanlığı ile panellerde aktif yer aldığını, meslektaşlarıyla iletişim kurduğunu, farklı iller, ülkeler ve kültürlerle tanışma fırsatı yakaladığını görüyoruz. Edebiyat bilimi ve öğretimine katkı sunacak diğer disiplinlerin bilimsel etkinliğine dinleyici olarak da katılır. Bilgi paylaşımını derslikle sınırlamayan Akbulut, çağrılı konuşmacı olarak az sayıda radyo, televizyon ve küçümsenmeyecek sayıda da toplumsal etkinliklerde dinleyicilerle buluşur. Çok sayıda doktora savunma jürilerinde; doçentlik ve profesörlük atama jürilerinde katkı sunar; TÜBİTAK jüri üyeliği yapar; pek çok bilimsel etkinlikte Bilim Kurulu Üyesi olarak yer alır.

Çalıştığı alanları taradığımızda, Alman edebiyatı, edebiyat bilimi, karşılaştırmalı edebiyat çalışmaları, edebiyat öğretim yöntemleri, yabancı dil öğretimi, imge ve toplumsal önyargılar, kadın araştırmaları, göç ve göçmen edebiyatı gibi konuların geniş bir palet oluşturduğu göze çarpar. Akbulut'un makalelerine göz attığımızda, bu yatay araştırma yaygınlığını, kadın-edebiyat-toplumsal önyargılar bağlamında dikey bir derinliği zorladığı belirginleşir.

Danışmanlığını yaptığı doktora tezleri, çalıştığı konular ve edebi türler açısından da çeşitlilik gösterir: Çocuk edebiyatı, kadın edebiyatı, öykü, roman, şiir, tiyatro ve didaktik metinler.

Naom Chomsky'nin ifadesi ile her akademisyen toplumsal olaylara karşı da duyarlı olmalı tezini ucundan yakalama çabası sarf ettiği gözlenen Akbulut'un, emeklilik sonrası daha sakin bir çalışma sürecine girdiğini söyleyebiliriz. En büyük amacının, yazılarında hem kendini hem de okurlarını sorgulayan bakış açısı geliştirecek derinlik oluşturmak olduğunu dillendirir.

Türkiyeli Germanistlerin, bilimsel çalışma nasıl yapılır (araştırma) ile bilim içerikleri nasıl öğretilir (didaktik) ayrımını gözden kaçırmadan çalıştıkları bilim dalı doğrultusunda araştırma yapımları üzerinde durur. Özellikle doçentlik dosyalarının raporlarında, yaptıkları çalışmalarda, eksisi ve artışı ile ülke gerçeğini göz önünde bulundurmaları önerisini dile getirir.

Gerek yurtiçinde özellikle de yurt dışında çalışmalarına çok sayıda atfı bulunan Akbulut'un her yıl yaptığı çalışmalarından birer kaynakça aşağıda verilmiştir. Ayrıntılar için bkz. <https://dialup-06.gazi.edu.tr/site/nakbulut/bio>

Yayınlar

Birçok kitap için bölüm yazan Akbulut'un diğer monografi ve editör eserleri aşağıdadır:

1. **Das Türkenbild in der neueren deutschen Literatur 1970-1990**, Berlin: Köster Verlag, 227 sayfa, 1993.
2. **Textanalysebeispiele anhand von deutschsprachigen Werken**. Handbuch, ÇÜ Eğitim Fakültesi Yayınları No 14, Ankara: Matsa Basımevi, 106 sayfa, 1996.
3. **Alman Dili Eğitiminde Yazın Dersleri. Öğretbilimsel ve Yöntembilimsel Sorunlar ve Çözüm Önerileri**, (Yayınlanmamış) 2003.
4. "Bir Sosyalistin Oğul İmajı", **Vecihi Timuroğlu Kitabı**, Nazire Akbulut, M. Yıldırım, A. Akçam, B. Korkankorkmaz, Şanlı Urfa: YOM Yayınları, s. 45-64, 2004.
5. "Yazının Temeli Kültür Tarihi", **Alman Dili Edebiyatı ve Kültürü Üzerine Araştırmalar. Prof. Dr. Hüseyin Salihoglu Armağanı**, Yayına Haz. Ali Osman Öztürk, Zehra Gülmüş vd., Ankara: Barış Kitap, s. 356-367, 2011.
6. "Yabancı Kostüm İçinde Öz Kültür. Thomas Mann *Değişen Kafalar*", **Von Generation zu Generation: Germanistik. Festschrift für Kasım Eğitim zum 65. Geburtstag**, Hrsg. von Saniye U. Ünalın, Nilgin T. Polat, Mehmet T. Öncü, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, s. 29-42, 2013.
7. "Paylaşımçı Bir İnsanın Eğitim Anlayışı", **Festschrift für Prof. Dr. Yılmaz Özbek zum 67. Geburtstag**, Beiträge zur Germanistik, Hrsg. v. Ahmet Sarı, Cemile Akyıldız Ercan vd., Konya: Çizgi Kitapevi Yayınları 545, s. 135-147, 2015.
8. "Göçmenlerin Yetiştirdiği Hybrid Gençler: İki Kültür İki Model", **Edebiyatta Göç ve Kadın**, Yay. Haz. Ayten Er, Nazire Akbulut, Yavuz Çelik, Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yay., s. 25-46, 2017.

Çevrilmiş Eserler

1. "Mein pädagogisches Vermächtnis" (Aziz Nesin'in "Korkudan Korkmak" adlı eserinde yer alan 'Eğitime Vasiyetimdir' adlı bölümün Almanca çevirisi. Metin, Prof. Dr. Helmut Essinger'in Önsözü ile yayınlanmıştır). **Institut für Interkulturelle Erziehung der Freien Universität Berlin Ders Kitabı**, 1994.
2. "Helmut Essinger'in Yazar Aziz Nesin'e Verilecek Fahri Doktorluk Unvanı Hakkındaki Görüşü", **Almancadan Çev. N. Akbulut, Aziz Nesin: Onursal Doktor Olamamanın Büyük Onuru**, İstanbul: Adam Yayınevi, s. 48-57, 2003.
3. Berthold Brecht "*Çaresiz Çocuk*" ve "*Vazgeçilmez Memur*" (Çev. N. Akbulut), **düzyazı defteri. Tahsin Yücel Dosyası**, aylık düzyazı inceleme ve eleştiri dergisi), aralık, Şanlı Urfa, s. 6, 2003.
4. „Erich Loest *Aradaki Dakikalarda...*“, **Aykırısanat. kültür, sanat, edebiyat dergisi**, Yıl 13, Sayı 72, Mayıs-Haziran 2005, s. 18, 2005.
5. "Çeviri Üzerine Yorum: Franz Xaver Kroetz'ün Epizotları. 'Adımlar' (1. Episod); 'Türk Alamancası' (11. Episot); 'Eve Dönüş' (14. Episod); **Tiyatro Araştırmaları Dergisi**. AÜ Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü 35: 2013/1, s. 69-91.

Ulusal ve Uluslararası Bildiriler/Yayınlar

1. "Eğitim Fakültelerinde 'Toplumsal Önyargı' Dersinin Önemi", **1. Eğitim Bilimleri Kongresi** (28-30 Nisan), ÇÜ Eğitim Fakültesi Adana, s. 1272-1276, 1994.
2. "Auf der Suche nach Identifikationsfiguren. Die Behandlung von Renan Demirkans Roman *Schwarzer Tee mit drei Stück Zucker* und Barbara Frischmuths *Das Verschwinden des Schattens in der Sonne* im Rahmen des Seminars 'Deutschsprachige Frauenliteratur in der Gegenwart'", **Germanistentreffen Bundesrepublik Deutschland-Türkei: 25.-29.09.1994**, Bonn DAAD, S. 359-368, 1995.
3. "Korku, Pasifliği ve Rahatlığı Birlikte Getirir!", **ÇÜ Öğretim Elemanları Bülteni**, Adana, Sayı 1, s. 8-10, 1996.

4. "Das fremde Eigenbild der Türken", **Dialog. Interkulturelle Zeitschrift für Germanistik**, Ankara, s. 31-46, 1997.
5. "Alman Yazınının Gelişiminde Eleştirel Yaklaşımların Katkısı", **ÇÜ Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt 2, Sayı 22, s. 50-59, 2002.
6. "Havaalanından Kadın Öyküleri", **İmgelem Çocukları, Aylık Kültür Sanat Yorum Dergisi**, Nisan-Mayıs Sayısı, Adana, s. 30-32, 2004.
7. "İki Boyutlu Yabancılaşma", **Öğretmen Dünyası**, Sayı 303, Yıl 26 Mart 2005, Ankara, s. 5-6, 2005.
8. "ben sizi tanıyorum!", **Evrensel Hayat**. Pazar Gazetesi, 26 Mart 2006, Yıl:2, Sayı: 92, s. 8, 2006.
9. "Öğretmenlik ve Otorite", **ÇÜ Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt 1, Sayı 31, Bahar 2006, Adana, s. 29-34.
10. "Eleştirmen, Okur ve Yazar Açısından Eleştiri Anlayışı", **Bilim ve Eleştiri. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Dört aylık hakemli dergi, Ankara, Cilt 5. Sayı 8, s. 105-119, 2008.
11. "Ayna Benlik: Kadın Akademisyen Gelenekçidir!", **Eğitim, Bilim Toplum**, Üç aylık hakemli dergi, Cilt 9, Sayı 34, s. 50-66, 2011.
12. "Burjuva Sistemini Destekleyen Edebi Tür: Polisiye. Aytül Akal'ın Süpergazeteciler Serisi", **V. Ulusal Çocuk Ve Gençlik Edebiyatı Yaşayan Yazarlar Sempozyum Dizisi**, 09 - 11 Mayıs 2012, **Çocuk Ve Gençlik Edebiyatında Aytül Akal Sempozyumu**, Yay. Haz. Ali Gültekin, Medine Sivri vd., İzmir: Uçanbalık, s. 83-90, 2013.
13. "Die (un)bewussten Übertragungs- und Übersetzungsprozesse zwischen den Kulturen", **Literatura i Słowo. Neophilologica Sandeciensia** 8, pod redakcją: Monik, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu, Nowy Sącz/Polen, s. 6-18, 2014.
14. "Öğrenilen Her Yabancı Dil Bir Anadildir", **Eleştirel Pedagoji**, Yıl 7, Sayı 38, Mart-Nisan 2015, s. 42-47.
15. "Göçmen Çocuk İçin 'Yurt' Olgusu", **Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Barış Kültürü**, Edit. Hikmet Asutay, Didem Yılmaz vd., Trakya Üniversitesi Yayın No: 171, s. 1117-1123, 2016.
16. „Transkulturelle Gewalt in der Männersprache anhand Bernhard Schlinks Erzählung *Der Fremde in der Nacht*“, **Grenzenlosigkeit. Transkulturalität und kreative Schreibweisen in der deutschsprachigen Literatur**, Hrsg. v. Edina Sandorfi, Lehel Sata, Wien: Praesens Verlag, s. 175-190, 2017.
17. "Die ironische und satirische Literatur aus der türkischen Perspektive", **Anadolu University Journal of Education (AU JEF)**. Prof. Dr. SEYYARE DUMAN'a Armağan.Özel Sayı, s. 25-35, August 2018.
18. „Memet Baydur'un *Limon* Adlı Oyununda Aydın Sorunu ve Tiyatro Tekniği“, **Yedi Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi**, (20), 87-96, 2018.
19. "Wolfgang Borchert'tin Kısa Öykülerinde Anne İmgesi", **Sosyal Bilimlerde Yeni Yönelimler-V**, Edi. Abidin Temizer, Yaşar Baytal, Podgorica, Montenegro: Institut za Geografiju, s. 105-130, 2018.
20. "Otobiyografilerde Aynı Döneme Ait Anılara Toplumsal Cinsiyet Açısından Yaklaşım". **New Trends in Social Sciences-V**, Editors Abidin Temizer & Yaşar Baytal, Podgorica, Montenegro: Institut za Geografiju, s. 81-104, 2018.
21. "Wajdi Mouawad'ın *Yangınlar* Oyunu Üzerine Bir İnceleme", **SES – Eşitlik, Adalet, Kadın Platformu**. 22 Ocak 2020, <http://esitlikadaletkadin.org/wajdi-mouawadin-yanginlar-uzerine-bir-inceleme/>
22. "Das Mutterbild in den Protesttexten u d Kurzgeschichten von Wolfgang Borchert", **Jahresheft der Internationalen Wolfgang-Borchert-Gesellschaft e. V.** Heft 31 (2019), S. 24-38.

Doktora Tez Çalışması

ÜRETİCİ-DÖNÜŞÜMSSEL DİL BİLGİSİ İŞİĞİNDE ALMANCA, TÜRKÇE VE İNGİLİZCEDE OLUMSUZ ÖNERMELERİN DİL BİLİMSEL VE MANTIKSAL AÇIDAN İNCELENMESİ

Özge Sinem İMRAĞ

Her geçen gün artan teknolojik gelişmeler çeviri alanında da insanlara kolaylıklar sağlamaktadır. Bu kolaylıklardan biri, bilgisayarın bir kaynak dilden herhangi bir erek dile çeviri yapmasını mümkün kılan bilgisayar destekli çeviri programlarıdır (Computer Aided Translation). Yapay zekânın alt dallarından biri olan "makine öğrenmesi" (Machine Learning) ve yine yapay zekâ ile dil bilimin alt dallarından biri olan "doğal dil işleme" (Natural Language Processing) yardımıyla oluşturulan bu programlar gün geçtikçe yenilenip geliştirilse de hâlâ çeviri hatalarıyla karşılaşmaktadır. Bu çalışmanın amacı Almanca, Türkçe ve İngilizcede olumsuz önermelerin dil bilimsel ve mantıksal açıdan çözümlenmesi için bir yöntem önermek ve önerilen bu yöntem sayesinde bilgisayar destekli çeviri programlarında daha doğru algoritmalar oluşturulmasına ve olumsuz önermelerin çevirilerinde karşılaşılan hataları azaltmaya çalışmaktır.

Pek çok açıdan ele alınabilecek olan olumsuzluk kavramı, dil bilimsel açıdan *açık, örtük, sözde, bulanık, çifte* ve *kısmî* olumsuzluk olmak üzere altı temel ulama ayrılabilir. Açık olumsuzluk hem yüzey yapının hem derin yapının olumsuz olduğu, örtük olumsuzluk sadece derin yapının olumsuz olduğu, sözde olumsuzluk sadece yüzey yapının olumsuz olduğu, bulanık olumsuzluk olumsuzluğun net olmadığı, çifte olumsuzluk birden fazla olumsuz ifadenin bulunduğu, kısmî olumsuzluk ise tümcenin sadece belirli bir kısmının olumsuz olduğu durumları ifade eder.

Olumsuz önermelerin dil bilimsel ve mantıksal yapısının incelendiği bu çalışmanın birinci bölümünde "olumsuzluk" bu altı temel ulama ayrılıp, bunların her birinin Almanca, Türkçe ve İngilizcede hangi biçimlerde ifade edildiği saptanmıştır. Önerme, herhangi bir yargı bildiren tümcelere denir. Dolayısıyla soru tümceleri veya ünlem tümceleri bir yargı bildirmemeleri nedeniyle önerme değildir. Bu çalışmada önermeler dil bilimsel açıdan çözümlenirken üretici-dönüşümsel dil bilgisi kuramından yararlanılmıştır.

İkinci bölümde evrensel bir dil bilgisinin niteliklerini belirlemeyi amaçlayan üretici-dönüşümsel dil bilgisi kuramı doğrultusunda her üç dilde olumsuz önermelerin ağaç diyagramlarıyla nasıl ifade edildiği gösterilmiştir. Bu önerme yapıları ağaç diyagramları ile çözümlenirken, bu diller arasındaki benzerlik veya farklılıkların, olumsuzluğun ifade edilmesine hangi şekillerde yansiyebileceği saptanmaya çalışılmıştır.

Üretici-dönüşümsel dil bilgisi, doğal diller ve matematiksel dillerin benzer şekilde tanımlanabileceği görüşü üzerine kurulu olması bakımından dil bilim, matematik ve mantığın kesişim noktasında bulunan bir kuramdır. Bu nedenle çalışmanın üçüncü bölümünde mantıksal operatörler, mantıksal niceleyiciler ve olumsuz-normal biçimler hakkında bilgi verilerek, bir sonraki bölümde önerilecek olan mantıksal çözümleme daha anlaşılır hâle getirilmeye çalışılmıştır.

Dördüncü bölümde sayı kavramı ve sayı sistemlerine değinildikten sonra ikili sayı sistemi hakkında ayrıntılı bilgi verilip, bu sistemde kullanılan ve bilişim teknolojilerinde başvurulan 0 ve 1 sayılarını önermelerdeki olumsuzluğu ifade etmek için kullanarak mantıksal bir çözümleme yapma önerisinde bulunulmuştur. Çalışmanın temelini oluşturan bu bölümde olumsuzluk ifade eden öğelere 0, diğer öğelere ise 1 değerinin verilmesi önerilmiştir. Ardından birinci bölümde sınıflandırılmış olan ulamlar temel alınarak ve önermeleri ikinci bölümde değinilen ağaç diyagramlarıyla göstererek, olumsuzluğun türüne göre hangi mantıksal operatörlerin kullanılması gerektiği saptanmıştır.

Çalışmanın beşinci bölümünde ise bilgisayar destekli çeviri programlarından biri olan Google çeviri programıyla yapılan bazı Almanca, Türkçe ve İngilizce önerme çevirileri, önerilmiş olan bu yöntem uygulanarak incelenmiş ve hatalı olan çevirilerin düzeltilmesi için gerekli algoritmalar saptanmıştır.

Sonuç olarak, bilişim teknolojilerinde kullanılan 0 ve 1 sayıları yardımıyla bir önermenin çözümlenmesine yönelik önerilmiş olan bu yöntemin, bilgisayar destekli çeviri programlarında doğru algoritma oluşturmada kullanılabileceği ve bu sayede olumsuz önerme çevirilerinde karşılaşılan bazı hataların engellenebileceği ileri sürülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Olumsuzluk, Hesaplamalı Dilbilim, Bilgisayar Destekli Çeviri, Yapay Zekâ

Duyurular

Saygıdeğer Üyelerimiz,

Bildiğiniz gibi, **DİYALOG. Zeitschrift für interkulturelle Germanistik** online hakemli dergimiz yılda iki kez yayınlanan bir dergidir. Ancak bu sene GERDER Editör Kurulu olarak Türkiye'deki Alman Dili ve Edebiyatının 85. yıldönümünü "**DİYALOG- 85 Jahre Germanistik in der Türkei**" adlı özel bir sayı ile kutlamak istiyoruz.

"**DİYALOG- 85 Jahre Germanistik in der Türkei**" sayısı için son yazı gönderme tarihi **31 Temmuz 2020** olarak belirlenmiştir.

http://gerder.org.tr/DIYALOG_Dergi/yazim_kurallari/yazim_kurallari.pdf sayfasında yayınlanmış olan sayfa düzeni ilkeleri doğrultusunda hazırlayacağımız Germanistik camiamızın zenginliğini yansıtan makale, eleştiri, tanıtma, rapor ve duyuru türünden yazılarınızı bu tarihe kadar diyaloggerder@gmail.com adresine iletmeniz rica olunur.

"**DİYALOG- 85 Jahre Germanistik in der Türkei**" sayımız **30 Eylül 2020** tarihi itibarıyla yayınlanacaktır.

Dergimizin camiamıza ve bilim dünyasına yararlı olmasını dilerim.

Saygılarımla.

Yönetim Kurulu adına
Prof. Dr. Mehmet Tahir ÖNCÜ
Germanistler Derneği (GERDER) Başkanı
www.gerder.org.tr

Duyurular

Sehr geehrte KollegInnen,
nach langem Überlegen und Beraten innerhalb des Organisationskomitees sind wir angesichts der sich ausbreitenden COVID-19 Pandemie zu dem traurigen Schluss gekommen, dass wir unsere Germanisten-Tagung in Edirne im Oktober 2020 verschieben werden müssen.

Es sind zu viele Unklarheiten, als dass wir guten Gewissens mit unserer Planung weitermachen könnten.

Wir haben die Konferenz um ein Jahr verschoben. Der neue Termin ist 30 September- 3 Oktober 2021.

Wir bitten um Verständnis. Bleiben Sie gesund!

Ihr Mehmet Tahir ÖNCÜ

Im Namen des Organisationskomitees

Prof. Dr. Mehmet Tahir ÖNCÜ

Vorsitzender des Türkischen Germanisten Verbands (GERDER)

Duyurular

Neon Meetings – Online Etkinlikler

Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Mütercim Tercümanlık öğrencileri tarafından "Neon Meetings" başlığı altında çeviri üzerine bir dizi **online** etkinlik düzenlenecektir.

Ayrıntılı Bilgi için: [https://translation.ege.edu.tr/h-](https://translation.ege.edu.tr/h-7962/neon-meetings-%C3%87evrimici-etkinlikler.html)

[7962/neon-meetings - %C3%87evrimici-etkinlikler.html](https://translation.ege.edu.tr/h-7962/neon-meetings-%C3%87evrimici-etkinlikler.html)

Duyurular

Saygıdeğer Üyelerimiz,

Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Alman Dili Eğitimi Lisans Programı EPDAD (Öğretmenlik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği) tarafından akredite edilmiştir.

Emeği geçen tüm bölüm hocalarını içtenlikle kutlar, başarılarının devamını dileriz.